

แนวทางการปฏิบัติราชการที่ดี จากหลักกฎหมาย

กลุ่มกฎหมายและคดี

ประจำเดือน เมษายน ๒๕๖๖

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๒
Loei Primary Educational Service Area Office 2

ไม้หวงห้าม (ต้นยางนา) หักทับบ้านพัง ... ใครกันรับผิดชอบ ?

ข้อเท็จจริงในกรณีนี้มีอยู่ว่า กิ่งของต้นยางนาใหญ่ได้เกิดหักลงมาทับบ้านเช่าชั้นเดียวของนายเฮง (นามสมมุติ) ที่เพิ่งก่อสร้างได้ไม่นานพังเสียหายทั้งหลัง แคมยังต้องขาดรายได้จากการให้เช่าบ้านดังกล่าวอีกด้วย นายเฮง เห็นว่าเทศบาลตำบลละเลยต่อหน้าที่ในการดูแลรักษาหรือตัดแต่งกิ่งของต้นยางนาซึ่งมีขนาดใหญ่และมีสภาพเก่าแก่ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เทศบาลฯ ชดเชยค่าเสียหาย เทศบาลฯ (ผู้ถูกฟ้องคดี) โต้แย้งว่า ต้นยางนามิใช่ทรัพย์สินของเทศบาลฯ และได้เคยมีหนังสือสอบถามไปยังสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้แล้ว ได้รับแจ้งว่าเป็นไม้หวงห้ามที่ไม่สามารถมอบหมายให้ผู้ใดดูแลได้การที่เทศบาลฯ ได้เข้าไปดูแลจัดการทำรั้วรอบต้นยางนา ก็เพียงเพื่อป้องกันไม่ให้คนเข้าไปตัดหรือทำลายและเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการสงวนรักษาไว้ให้คนรุ่นหลังและนักท่องเที่ยวได้ชมเท่านั้น

ศาลปกครองสูงสุด ได้วินิจฉัยว่า ที่ดินสาธารณประโยชน์และต้นยางนาดังกล่าวเป็นทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของเทศบาลฯ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ เมื่อเทศบาลฯ ซึ่งได้เคยจัดสรรงบประมาณจำนวน 60,000 บาท ทำการปรับปรุงภูมิทัศน์และก่อสร้างรั้วบริเวณรอบโคนต้นยางนา เพื่อเป็นแหล่งส่งเสริมการท่องเที่ยว และได้ยอมรับเองว่าได้เข้าไปจัดการป้องกันไม่ให้คนเข้าไปตัดหรือทำลายต้นยางนา อันเป็นการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลฯ จึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าต้นยางนาพิพาทไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่รับผิดชอบของเทศบาลฯ ส่วนกรณีที่ต้นยางนาเป็นไม้หวงห้าม ซึ่งการทำไม้ดังกล่าวทุกกรณีจะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ นั้น การกระทำใด ๆ กับไม้หวงห้ามเพื่อประโยชน์แห่งการบำรุงดูแล รักษา จึงสามารถกระทำได้ ไม่อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติว่าด้วยการทำไม้หวงห้าม และไม่อยู่ในความหมายของการทำไม้หวงห้ามตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย นอกจากนี้แม้อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาต้นไม้ดังกล่าวจะทับซ้อนกับหน่วยงานราชการอื่น แต่เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาลฯ ในการดูแลรับผิดชอบแล้ว จึงไม่อาจปฏิเสธอำนาจหน้าที่ดังกล่าวได้ อีกทั้ง กิ่งของต้นยางนาเคยหักโค่นลงมาทับร้านค้าของผู้ฟ้องคดีครั้งหนึ่งแล้ว และได้แจ้งให้เทศบาลฯ ทราบ แต่ไม่ปรากฏว่ามีการดำเนินการใด ๆ และในวันเกิดเหตุก็ไม่ปรากฏว่ามีพายุหรือฝนตกในพื้นที่ที่จะอ้างว่าเป็นเหตุจากภัยธรรมชาติ อันจะถือเป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจคาดการณ์หรือป้องกันได้ จึงถือว่าเทศบาลฯ ประมาทเลินเล่อละเลยต่อหน้าที่ในการดูแลรักษาต้นยางนา อันเป็นการกระทำละเมิดที่ต้องชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 740/2564)

ดังนั้น เป็นอุทาหรณ์ที่ดี ในกรณีที่ดินไม้ที่ขึ้นอยู่ในเขตพื้นที่โรงเรียน โรงเรียนย่อมมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาต้นไม้ นั้น โดยสามารถบำรุงรักษาและตัดแต่งกิ่งเพื่อความปลอดภัยได้ รวมทั้งจัดทำมาตรการเพื่อความปลอดภัยฯ แม้ว่าอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาต้นไม้ดังกล่าวจะทับซ้อนกับหน่วยงานราชการอื่น แต่เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้หน่วยงานนั้นมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรับผิดชอบแล้ว ย่อมไม่อาจปฏิเสธอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ดังกล่าวได้

รายละเอียดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เลขที่ ๒๕๖ หมู่ ๓ ถ.ถ.สิรินธร ต.ศรีสงคราม อ.วังสะพุง จ.เลย ๔๒๑๓๐

☎ ๐๔๒-๘๐๐๙๕-๖ 📠 ๐๔๒-๘๐๐๙๕๔ 🌐 www.loei2.go.th 📘 สพ.เลย ๒

จัดทำโดย

1. นายสายันท์ ทองแท้ นิติกรชำนาญการพิเศษ
 2. นายอดิศักดิ์ เป้าหนาว นิติกรปฏิบัติการ
- *ขอขอบคุณข้อมูลจากเว็บไซต์ สนง.ศาลปกครอง